
Natya Shastra Chapter 7

நாட்டியஸாஸ்த்ரம் அத்தாய 7

Document Information

Text title : naaTyashaastra adhyaaya 7

File name : natya07.itx

Category : nATyashAstra, major_works, bharata

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Sage Bharata

Transliterated by : dpadmakar at hotmail.com

Proofread by : dpadmakar at hotmail.com

Latest update : May 24, 2001, March 19, 2011

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Natya Shastra Chapter 7

நாட்டியஸாஸ்த்ரம் அத்த்யாய 7

॥ ஸ்ரீரஸ்து ॥

புரதமுநிப்ரணீதம் நாட்டியஸாஸ்த்ரம்

அத² ஸப்தமோ⁵த்த்யாய: |

பா⁴வாநிதா³நீம் வ்யாக்²யாஸ்யாம: | அத்ராஹ- பா⁴வா இதி கஸ்மாத் |

கிம் ப⁴வந்தீதி பா⁴வா: கிம் வா பா⁴வ்யந்தீதி பா⁴வா: | உச்யதே -

வாக³ங்க³ஸத்த்வோபேதாந்காவ்யார்தா²ந்பா⁴வ்யந்தீதி பா⁴வா இதி |

பூ⁴ இதி கரணே தா⁴துஸ்ததா² ச பா⁴விதம் வாஸிதம்

க்ரு⁴தமித்யநர்தா²ந்தரம் |

லோகே⁵பி ச ப்ரஸித்³தாம் | அஹோ ஹ்யநேந க³ந்தே⁴ந ரஸேந வா ஸர்வமேவ

பா⁴விதமிதி |

தச்ச வ்யாப்த்யர்த²ம் |

ஸ்லோகாஸ்சாத்ர-

விபா⁴வேநாஹ்ரு⁴தோ யோ⁵ர்தோ² ஹ்யநுபா⁴வைஸ்து க³ம்யதே |

வாக³ங்க³ஸத்த்வாபி⁴நயை: ஸ பா⁴வ இதி ஸம்ஜ்ஞித: || 1 ||

வாக³ங்க³முக²ராகே³ண ஸத்த்வேநாபி⁴நயேந ச |

கவேரந்தர்க³தம் பா⁴வம் பா⁴வ்யந்பா⁴வ உச்யதே || 2 ||

நாநாபி⁴நயஸம்ப³த்தா⁴ந்பா⁴வ்யந்தி ரஸாநிமாந் |

யஸ்மாதஸ்மாத³மீ பா⁴வா விஜ்ஞேயா நாட்டியோக்த்ரு⁴பி: || 3 ||

அத² விபா⁴வ இதி கஸ்மாத் | உச்யதே-விப⁴வோ விஜ்ஞாநார்த² |

விபா⁴வ: காரணம் நிமித்தம் ஹேதுரிதி பர்யாயா: | விபா⁴வ்யதே⁵நேந

வாக³ங்க³ஸத்த்வாபி⁴நயா இத்த்யதோ விபா⁴வ: | யதா² விபா⁴விதம் விஜ்ஞா-

தமித்யநர்தா²ந்தரம் |

அத்ர ஸ்லோக: -

ப³ஹுவோ⁵ர்தா² விபா⁴வ்யந்தே வாக³ங்கா³பி⁴நயாஸ்ரயா: |

அநேந யஸ்மாத்தேநாயம் விபா⁴வ இதி ஸம்ஜ்ஞித: || 4 ||

அதா²நுபா⁴வ இதி கஸ்மாத் | உச்யதே-

அநுபா⁴வ்யதே⁵நேந வாக³ங்க³ஸத்த்வக்ரு²தோ⁵பி⁴நய இதி |

அத்ர ஸ்லோக: -

வாக³ங்கா³பி⁴நயேநேஹ யதஸ்த்வர்தோ²நுபா⁴வ்யதே |

ஸாகா²ங்கோ³பாங்க³ஸம்யுக்தஸ்த்வநுபா⁴வஸ்தத: ஸ்ம்ரு²த: || 5 ||

ஏவம் தே விபா⁴வாநுபா⁴வஸம்யுக்தா பா⁴வா இதி வ்யாக்²யாதா: | அதோ

ஹ்யேஷாம் பா⁴வாநாம் ஸித்³தி⁴ர்ப⁴வதி | தஸ்மாதே³ஷாம் பா⁴வாநாம்

விபா⁴வாநுபா⁴வஸம்யுக்தாநாம் லக்ஷணநிதி³ர்ஸநாந்யபி⁴வ்யாக்²யாஸ்யாம: |

தத்ர விபா⁴வாநுபா⁴வௌ லோகப்ரஸித்³தௌ⁴ |

லோகஸ்வபா⁴வாநுக³தத்வாச்ச தயோர்லக்ஷணம்

நோச்யதே⁵திப்ரஸங்க³நிவ்ரு²த்யர்த²ம் |

ப⁴வதி சாத்ர ஸ்லோக: -

லோகஸ்வபா⁴வஸம்ஸித்³தா⁴ லோகயாத்ராநுகா³மிந: |

அநுபா⁴வா விபா⁴வாஸ்ச ஜ்ஞேயாஸ்த்வபி⁴நயே பு³தை: || 6 ||

தத்ராஷ்டௌ பா⁴வா: ஸ்தா²யிந: | த்ரயஸ்த்ரிம்ஸத்³வ்யபி⁴சாரிண: |

அஷ்டௌ

ஸாத்விகா இதி பே⁴தா: ³ | ஏவமேதே காவ்யரஸாபி⁴வ்யக்திஹேதவ

ஏகோநபஞ்சாஸத்³பா⁴வா:

ப்ரத்யவக³ந்தவ்யா: | ஏப்⁴யஸ்ச ஸாமாந்யகு³ணயோகே³ந ரஸா நிஷ்பத்³யந்தே |

அத்ர ஸ்லோக:-

யோ⁵ர்தோ² ஹ்ரு²த³யஸம்வாத்³ தஸ்ய பா⁴வோ ரஸோத்³ப⁴வ: |

ஸரீரம் வ்யாப்யதே தேந ஸுஷ்கம் காஷ்ட²மிவாக்³நிநா || 7 ||

அத்ராஹ- யதி³

காவ்யார்த²ஸம்ஸரிதைர்விபா⁴வாநுபா⁴வவ்யஞ்ஜிதைரேகோநபஞ்சாஸத்³பா⁴வை:

ஸாமாந்யகு³ணயோகே³நாபி⁴நிஷ்பத்³யந்தே ரஸாஸ்தக்த²ம் ஸ்தா²யிந ஏவ பா⁴வா

ரஸத்வமாப்நுஅவந்தி | உச்யதே- யதா²ஹி

ஸமாநலக்ஷணஸ்துல்யபாணிபாதோ³த³ரஸரீரா:

ஸமாநாங்க³ப்ரத்யங்கா³ அபி புருஷா:

குஸலீலவித்³யாகர்மஸில்பவிசக்ஷணத்வாத்³ராஜ-

த்வமாப்நுவந்தி தத்ரைவ சாந்யே⁵ஸ்பு³த்³த⁴யஸ்தேஷாமேவாநுசரா ப⁴வந்தி

ததா²

விபா⁴வாநுபா⁴வவ்யபி⁴சாரிண: ஸ்தா²யிபா⁴வாநுபா⁴ஸ்சரிதா ப⁴வந்தி |

ப³ஹ்வாஸ்யத்வாஸ்வாமிபூ⁴தா: ஸ்தா²யிநோ பா⁴வா: |

தத்³வத்ஸ்தா²நீயபுருஷகு³ணபூ⁴தா அந்யே பா⁴வாஸ்தாந்கு³ணதயா ஸ்யந்தே |

ஸ்தா²யிபா⁴வா ரஸத்வமாப்நுவந்தி | பரிஜநபூ⁴தா வ்யபி⁴சாரிணோ

பா⁴வா: |

அத்ராஹ- கோ த்³ரு³ஷ்டாந்த இதி | யதா² நரேந்த்³ரோ ப³ஹுஜநபரிவாரோ⁵பி ஸ
ஏவ நாம

லப⁴தே நாந்ய: ஸுமஹாநபி புருஷ: ததா²

விபா⁴வாநுபா⁴வவ்யபி⁴சாரிபரிவ்ரு³த:

ஸ்தா²யீ பா⁴வோ ரஸநாம லப⁴தே |

ப⁴வதி சாத்ர ஸ்லோக: -

யதா² நராணாம் ந்ரு³பதி: ஸிஷ்யாணாம் ச யதா² கு³ரு: |

ஏவம் ஹி ஸர்வபா⁴வாநாம் பா⁴வ: ஸ்தா²யி மஹாநிஹ || 8 ||

லக்ஷணம் க²லு பூர்வமபி⁴ஹிதமேஷாம் ரஸஸம்ஜ்ஞகாநாம் | இதா³நீம்

பா⁴வஸாமாந்யலக்ஷணமபி⁴தா⁴ஸ்யாம: | தத்ர ஸ்தா²யிபா⁴வாந்வக்ஷ்யாம: -

ரதிர்நாம ப்ரமோதா³த்மிகா

ரு³துமால்யாநுலேபநாப⁴ரணபோ⁴ஜநவரப⁴வநாநுப⁴வநா-

ப்ராதிக்கூல்யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே |

தாமபி⁴ந்யேத்ஸ்மிதவத்³நமது⁴ரகத்²ந-

ப்⁴ருக்ஷேபகடாக்காதி³பி⁴ர்நுபா⁴வை: | அத்ர ஸ்லோக: -

இஷ்டார்த²விஷயப்ராப்த்யா ரதிரித்யுபஜாயதே |

ஸௌம்யத்வாத்³பி⁴நேயா ஸா வாங்மாதூ⁴ர்யாங்க³சேஷ்டிதை: || 9 ||

ஹாஸோ நாம

பரசேஷ்டாநுகரணகுஹகாஸம்ப்³த்³த⁴ப்ரலாபபௌரோபா⁴க்³யமௌர்க்²யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:

ஸமுத்பத்³யதே | தமபி⁴ந்யேத்பூர்வோக்தைர்ஹஸிதாதி³பி⁴ர்நுபா⁴வை: |

ப⁴வதி சாத்ர ஸ்லோக: -

பரசேஷ்டாநுகரணத்³தா⁴ஸ: ஸமுபஜாயதே |

ஸ்மிதஹாஸாதிஹஸிதைரபி⁴நேய: ஸ பண்டி³தை: || 10 ||

ஸோகோ நாம

இஷ்டஜநவியோக³விப⁴வநாஸவத⁴ப³ந்த⁴து: ³கா²நுப⁴நவநாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:

ஸமுத்பத்³யதே |

தஸ்யாஸ்ரபாதபரிதே³விதவிலபிதவைவர்ணயஸ்வரபே⁴த³ஸ்ரஸ்தகா³த்ரதாபூ⁴மி-
பதநஸஸ்வநருதி³தா³க்ரந்தி³ததீ³ர்⁴க⁴நி:ஸ்வவிதஜட³தோ³ந்மாத³மோ³ஹமரணாதி³பி⁴ரநுபா⁴-

வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |

ருதி³தமத்ர த்ரிவித⁴ம் - ஆநந்த³ஜமார்திஜமீர்ஷ்யாஸமுத்³ப⁴வம் சேதி |
ப⁴வந்தி சாத்ரார்யா: -

[ஆநந்தே³ஸ்ப்யார்திக்கு³தம் த்ரிவித⁴ம் ருதி³தம் ஸதா³ பு³தை⁴ர்ஜ்ஜேயம் |

தஸ்ய த்வபி⁴நயயோகா³ந்விபா⁴வக³தித: ப்ரவக்ஷ்யாமி ||]

ஹர்ஷோத்³பு³ல்லகபோலம் ஸாநுஸ்மரணா³பாங்க³விஸ்ரு³தாஸ்ரம் |

ரோமாஞ்சகா³த்ரமநி⁴பு³ரு³தமாநந்த³ஸமுத்³ப⁴வம் ப⁴வதி || 11 ||

பர்யாப்தவிமுக்தாஸ்ரம் ஸஸ்வநமஸ்வஸ்த²கா³த்ரக³திசேஷ்டம் |

பூ⁴மிநிபாதநிவர்திதவிலபிதமித்யார்திஜம் ப⁴வதி || 12 ||

ப்ரஸ்பு²ரிதௌஷ்ட²கபோலம் ஸஸிர:கம்பம் ததா² ஸநி:ஸ்வாஸம் |

ப⁴ருகு³கடாக்ஷகுடி³லம் ஸ்த்ரீ³ணமீர்ஷ்யாக்ரு³தம் ப⁴வதி || 13 ||

ஸ்த்ரீ³நீசப்ரக்ரு³திஷ்வேஷ ஸோகோ வ்யஸநஸம்ப⁴வ: |

தை⁴ர்யே³ணோத்தமமத்⁴யாநாம் நீசாநாம் ருதி³தேந ச || 14 ||

க்ரோதோ⁴ நாம

ஆத⁴ர்ஷணாக்ருஷ்டகலஹவிவாத³ப்ரதிகூலாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:

ஸமுத்³ப⁴யதே | அஸ்ய

விக்ரு³ஷ்டநாஸாபுடோத்³வ்ரு³த்தநயநஸந்த³ஷ்டோ²ஷ்ட²புட-

க³ண்ட³ஸ்பு²ரணாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |

ரிபுஜோ கு³ருஜஸ்சைவ ப்ரணயிப்ரப⁴வஸ்ததா² |

ப⁴ரு³த்யஜ: க்ரு³தகஸ்சேதி க்ரோத:⁴ பஞ்சவித:⁴ ஸ்ம்ரு³த: || 15 ||

அத்ரார்யா ப⁴வந்தி -

ப⁴ரு³கு³குடி³லோத்தகடமுக:² ஸந்த³ஷ்டோ²ஷ்ட:~² ஸ்ப்ரு³ஸந்கரேண கரம் |

க்ருத்³த:~⁴ ஸ்வபு³ஜாப்ரேக்ஷீ ஸத்ரௌ நிர்யந்த்ரணம் ருஷ்யேத் || 16 ||

கிஞ்சித³வாங்க³முக²த்³ரு³ஷ்டி: ஸாஸ்ரஸ்வேதா³பமார்ஜநபரஸ்ச |

அவ்யக்தோல்³ப³ணசேஷ்டோ கு³ரௌ விநயயந்த்ரிதோ ருஷ்யேத் || 17 ||

அல்பப்ரதரவிசாரோ விகிரந்த்ஸ்ருண்யபாங்க³விக்ஷேபை: |

ஸப்⁴ருகுடி³ஸ்பு²ரிதோஷ்ட:~² ப்ரணயோபக³தாம் ப்ரியா ருஷ்யேத் || 18 ||

அத்² பரிஜநே து ரோஷஸ்தர்ஜநநிர்⁴புர்த்ஸநாக்ஷிவிஸ்தாரை: |
விப்³ரேக்ஷணை³ச ச விவிதை⁴ரபி⁴நேய: க்²ரநரதாரஹித: || 19 ||

காரணமவேக்ஷமாண: ப்ராயே²னாயாஸலிங்க³ஸம்யுக்த: |
வீரரஸாந்தரசா¹ கார்ய: க்²ரு³தகோ ப⁴வதி கோப: || 20 ||

உத்ஸாஹோ நாம உத்தமப்³ரக்ரு³தி: | ஸ
சாவிஷாத³ஸக்திதை⁴ர்யஸௌர்யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை-
ருத்³பத்³யதே | தஸ்ய தை⁴ர்யத்யாக³வைஸாரத்³யாதி³பி⁴ர்²நுபா⁴வைரபி⁴நய:
ப்ரயோக்தவ்ய: |

அத்ர ஸ்³லோக: -
அஸம்மோ³ஹாதி³பி⁴ர்வ்யக்தோ வ்யவஸாயநயாத்மக: |
உத்ஸாஹஸ்த்வபி⁴நேய: ஸ்யாத³ப்ரமாதோ³த்தி²தாதி³பி: || 21 ||

ப⁴யம் நாம ஸ்த்³ரீ²ஸப்³ரக்ரு³திகம் |
கு³ருராஜாபராத⁴ஸ்வாபத³ஸூ³ந்யாகா³ராடவீ³பர்வதக³ஹநக³ஜாஹி³தி³ர்ஸநநிர்⁴புர்த்ஸந-
காந்தாரது³ர்³தி³நிஸாந்த⁴கரோலாகநக்தக்ரு³சராராவஸ்ரவணாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:
ஸமுத்³பத்³யதே |

தஸ்ய
ப்ரகம்³பிதகர³சரணஹ்ரு³த³யகம்பநஸ்தம்⁴முக²ஸோஷஜிஹ்வாபரி³லேஹந-
ஸ்வேத³வேபது²த்ராஸஸபரித்ரா³ணந்வேஷணதா⁴வநோத்³க்ரு³ஷ்டாதி³பி⁴ர்²நுபா⁴வைரபி⁴நய:
ப்ரயோக்தவ்ய: |

அத்ர ஸ்³லோகா: -
கு³ருராஜாபராதே⁴ந ரௌத்³ராணம் சாபி த³ர்ஸநாத் |
ஸ்ரவணாத³பி கோ⁴ராணம் ப⁴யம் மோ³ஹேந ஜாயதே || 22 ||

கா³த்ரகம்பநவித்ராஸைர்வக்த்ர³ஸோஷணஸம்⁴ப்ரமை:
விஸ்பா²ரிதைக்ஷணை: கார்யமபி⁴நேயக்ரியாகு³ணை: || 23 ||

ஸத்த்வவித்ராஸநோத்³பூ⁴தம் ப⁴யமுத்³பத்³யதே ந்ரு³ணம் |
ஸ்ரஸ்தாங்கா³க்ஷிநிமேஷைஸ்தத்³பி⁴நேயம் து நர்தகை: || 24 ||

அத்ரார்யா ப⁴வதி -
கர³சரணஹ்ரு³த³யகம்பை³ர்முக²ஸோஷணவத்³ந்லேஹஸ்தம்⁴பை: |
ஸம்⁴ப்ராந்தவத்³ந்வேபது²ஸந்த்ராஸக்ரு³தைரபி⁴நயோ³ஸ்ய || 25 ||

ஜுகூ³ப்ஸா நாம ஸ்த்ரீ²சப்ரக்ரு³திகா | ஸா

சாஹ்ரு³த்யத³ர்ஸநஸ்ரவணாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:

ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்யா:

ஸர்வாங்க³ஸங்கோசநிஷ்ட²வநமுக்²விகூணநஹ்ரு³ல்லேகா²தி³-

பி⁴ர்நுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |

ப⁴வதி சாத்ர ஸ்லோக: -

நாஸாப்ரச்சா²த³நேநேஹ கா³த்ரஸங்கோசநேந ச |

உத்³வேஜநை: ஸஹ்ரு³ல்லேகை²ர்ஜுகூ³ப்ஸாமபி⁴நி⁴ர்தி³ஸேத் || 26 ||

விஸ்மயோ நாம

மாயேந்த்³ர்ஜாமலாநுஷகர்மாதிஸயசித்ரபுஸ்தஸில்பவித்³யாதிஸயாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:

ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்ய

நயநவிஸ்தாராநிமேஷப்ரேக்ஷிதப்⁴ருக்ஷேபரோமஹர்ஷணஸிர:கம்பஸாத⁴வாதா³தி³பி⁴-

ரநுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |

ப⁴வதி சாத்ர ஸ்லோக: -

கர்மாதிஸயநி⁴ர்வ்ரு³த்தோ விஸ்மயோ ஹர்ஷஸம்ப⁴வ: |

ஸித்³தி⁴ஸ்தா²நே த்வஸௌ ஸாத்⁴ய: ப்ரஹர்ஷபுலகாதி³பி⁴: || 27 ||

ஏவமேதே ஸ்தா²யினோ பா⁴வா ரஸஸம்ஜ்ஞா: ப்ரத்யவக³ந்தவ்யா: |

வ்யபி⁴சாரிண இதா³நீம் வ்யாக்²யாஸ்யாம: | அத்ராஹ - வ்யபி⁴சாரிண இதி
கஸ்மாத் |

உச்ச்யதே - வி அபி⁴ இத்யேதாஷபஸர்கௌ³ | சர இதி க³த்யர்தோ² தா⁴து: |

விவித⁴மாபி⁴முக்²யேந

ரஸேஷு சரந்தீதி வ்யபி⁴சாரிண: | வாக³ங்க³ஸத்த்வோபேதா: ப்ரயோகே³

ரஸாந்நயந்தீதி

வ்யபி⁴சாரிண: | அத்ராஹ - கத²ம் நயந்தீதி | உச்ச்யதே - லோகஸித்³தா⁴ந்த

ஏஷ: -

யதா² ஸூர்ய இத³ம் தி³நம் நக்ஷத்ரம் வா நயதீதி | ந ச தேந

பா³ஹுப்⁴யாம் ஸ்கந்தே⁴ந

வா நீயதே | கிம் து லோகப்ரஸித்³த⁴மேதத் | யதே²த³ம் ஸூர்யோ நக்ஷத்ரம் தி³ந

வா நயதீதி |

ஏவமேதே வ்யபி⁴சாரிண இத்யவக³ந்தவ்யா: | தாநிஹ ஸங்க்³ர்ஹாபி⁴ஹிதாம்ஸ்த்ர-

யஸ்த்ரிம்ஸத்³வ்யபி⁴சாரிணோ பா⁴வாந வர்ணயிஷ்யாம: |

தத்ர நிர்வேதோ³ நாம

தா³ரித்³ர்யவ்யாத்⁴யவமாநாதி⁴க்ஷேபாக்ருஷ்டக்ரோத⁴தா³நேஷ்டஜந-
வியோக³தத்தவஜ்ஞாநாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே ஸ்த்ரீ⁴நீசுஸுத்த்வாநாம்

|

ருதி³நி:ஸ்வஸிதோச்ச²வஸிதஸம்ப்ரதா⁴ரணாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைஸ்தமபி⁴நயேத் |

அத்ர ஸ்லோக: -

தா³ரித்³ர்யேஷ்டவியோகா³த்³யை: நிர்வேதோ³ நாம ஜாயதே |

ஸம்ப்ரதா⁴ரணநி:ஸ்வாஸைஸ்தஸ்ய த்வபி⁴நயோ ப⁴வேத் || 28 ||

அத்ராநுவம்ஸ்யே ஆர்யே ப⁴வத: -

இஷ்டஜநவிப்ரயோகா³த்³தா³ரித்³ர்யாத்³வ்யாதி⁴தஸ்ததா² து:கா²த் |

ரு³த்³தி⁴ம் பரஸ்ய த்³ரு³ஷ்ட்வா நிர்வேதோ³ நாம ஸம்ப⁴வதி || 29 ||

பா³ஷ்பபரிப்லுதநயந: புநஸ்ச நி:ஸ்வாஸநத³நமுக²நேத்ர: |

யோகீ³வ த்⁴யாநபரோ ப⁴வதி ஹி நிர்வேத³வாந்புருஷ: || 30 ||

க்³லாநிர்நாம வாந்தவிரித்தவ்யாதி⁴தபோநியமோபவாஸமநஸ்தாபாதிஸயமத்³ந-

ஸேவநாதிவ்யாயாமாத்⁴வக்³மநக்ஷு³த்பிபாஸாநித்³ராச்சே²தா³தி³பி⁴ர்விபா⁴வை:

ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்யா: க்ஷாமவாக்யநயநகபோலோத³ரமந்த³ப்தோ³த்³க்ஷேபணவேபநா-

நுத்ஸாஹதநுகா³த்ரவைவர்ண்யஸ்வரபே⁴தா³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய:

|

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

வாந்தவிரித்தவ்யாதி⁴ஷு தபஸா ஜரஸா ச ஜாயதே க்³லாநி: |

கார்ஸ்யேந ஸாபி⁴நேயா மந்த³ப்⁴ரமணேந கம்பேந || 31 ||

க³தி³தை: க்ஷாமக்ஷாமைந்நேத்ரவிகாரைஸ்ச தீ³நஸஞ்சாரை: |

ஸ்வத²பா⁴வேநாங்கா³நாம் முஹூர்முஹூர்நிர்தி³ஸேத்³ க்³லாநிம் || 32 ||

ஸங்கா நாம ஸந்தே³ஹாத்மிகா ஸ்த்ரீ⁴நீசப்ரப⁴வா | செளர்யாபி⁴க்³ரஹண-

ந்ரு³பாபராத⁴பாபகர்மகரணாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்யா

முஹூர்முஹூரவலோகநாவகுண்ட²நமுக²ஸோஷணஜிஹ்வாலேஹநமுக²வைவர்ண்ய-

ஸ்வரபே⁴த³வேபது²ஸூஷ்கோஷ்ட²கண்டா²யாஸஸாத⁴ர்ம்யாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய:

ப்ரயோக்தவ்ய: |

சௌர்யாதி³ஜநிதா ஸங்கா ப்ராய: கார்யா ப⁴யாநகே |
ப்ரியவ்யலீகஜநிதா ததா² ஸ்ரு³ங்ககா³ரிணீ மதா || 33 ||

அத்ராகாரஸம்வரணமபி கேசிதி³ச்²ந்தி | தச்²
குஸலைருபாதி⁴பி⁴ரிங்கி³தைஸ்சோபலக்ஷயம் |
அத்ரார்யே ப⁴வத: -

த்³விவிதா⁴ ஸங்கா கார்யாஹ்யாத்மஸமுத்தா² ச பரஸமுத்தா² ச |
யா தத்ராத்மஸமுத்தா² ஸா ஜ்ஞேயா த்³ரு³ஷ்டிசேஷ்டாபி:⁴ || 34 ||
கிஞ்சித்ப்ரவேபிதாங்க³ஸ்த்வதோ⁴முகோ² வீக்ஷதே ச பார்ஸ்வாநி |
கு³ருஸஜ்ஜமாநஜிஹவ: ஸ்யாமாஸ்ய: ஸங்கித: புருஷ: || 35 ||

அஸூயா நாம

நாநாபரா⁴த்³வேஷபரைஸ்வர்யஸௌபா⁴க்³யமேதா⁴வித்³யாலீலாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:
ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்யாஸ்ச பரிஷதி³
தோ³ஷ்பர்க²யாபநகு³ணோபகா⁴தேர்ஷ்யாசக்ஷு:ப்ரதா³-
நாதோ⁴முக²ப்⁴ருகுட்க்ரியாவஜ்ஞாநகுத்ஸநாதி³பி⁴ர்நுபா⁴வைரபி⁴நய:
ப்ரயோக்தவ்ய: |

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

பரஸௌபா⁴க்³யேஸ்வரதாமேதா⁴லீலாஸமுச்ச²ர்யாந்த்³ரு³ஷ்ட்வா |
உத்பத்³யதே ஹ்யஸூயா க்ரு³தாபராதோ⁴ ப⁴வேத்³யஸ்ச || 36 ||
ப்⁴ருகுடிகுடி³லோத்கடமுகை:² ஸேர்ஷ்யாக்ரோத⁴பரிவ்ரு³த்தநேத்ரைஸ்ச |
கு³ணநாஸநவித்³வேஷைஸ்தத்ராபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: || 37 ||

மதோ³ நாம மத்³யோபயோகா³து³த்பத்³யதே | ஸ ச த்ரிவித:⁴ பஞ்சவிபா⁴வஸ்ச |
அத்ரார்யா ப⁴வந்தி -

ஜ்ஞேயஸ்து மத்³ஸ்த்ரிவித⁴ஸ்தருணோ மத்⁴யஸ்ததா²வக்ரு³ஷ்டஸ்ச |
கரணம் பஞ்சவித⁴ம் ஸ்யாத்ஸ்யாபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: || 38 ||

கஸ்சிந்மத்தோ கா³யதி ரோதி³தி கஸ்சித்ததா² ஹஸதி கஸ்சித் |
பருஷவசநாபி⁴தாயீ கஸ்சித்கஸ்சித்ததா² ஸ்வபிதி || 39 ||

உத்தமஸத்தவ: ஸேதே ஹஸதி ச கா³யதி ச மத்⁴யமப்ரக்ரு³தி: |
பருஷவசநாபி⁴தாயீ ரோத³த்யபி சாத⁴மப்ரக்ரு³தி: || 40 ||

ஸ்மிதவசநமது⁴ரராகோ³ ஹ்ரு³ஷ்டதநு: கிஞ்சிதா³குவிதவாக்ய: |

ஸுகுமாராவித்³த⁴க³திஸ்தருணமத³ஸ்தூத்தமப்ரக்ரு³தி: || 41 ||

ஸ்க²விதாக்கூ⁴ர்ணிதநயந: ஸ்ரஸ்தவ்யாகுவிதபா³ஹூவிக்கேப: |
குடிஸவ்யாவித்³த⁴க³திர்மத்⁴யமதோ³ மத்⁴யமப்ரக்ரு³தி: || 42 ||

நஷ்டஸம்ரு³திர்ஹதக³திஸ்ச²ர்தி³தஹிக்காகபை:² ஸுபீ³ப⁴த்ஸ: |
கு³ருஸஜ்ஜமானஜிஹ்வோ நிஷ்ட²வதி சாத⁴மப்ரக்ரு³தி: || 43 ||

ரங்கே³ பிப³த: கார்யா மத³வ்ரு³த்தி⁴ர்நாட்யயோக³மாஸாத்³ய |
கார்யோ மத³க்ஷயோ வை ய: க²லு பீத்வா ப்ரவிஷ்ட: ஸ்யாத் || 44 ||

ஸந்த்ராஸாச்சோ²காத்³வா ப⁴யாத்ப்ரஹர்ஷாச்ச காரணேபக³தாத் |
உத்கர்மயாபி ஹி கார்யோ மத³ப்ரணுஸ: க்ரமாத்ஜ்ஜக்ரூ: || 45 ||

ஏபி⁴ர்பா⁴வவிஸேஷைர்மதோ³ த்³ருதம் ஸம்ப்ரணுஸமுபயாதி |
அப⁴யுத³யஸுகை²ர்வாக்யையத²வ ஸோக: க்ஷயம் யாதி || 46 ||

ஸ்ரமோ நாம அத்⁴வவ்யாயாமஸேவநாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்ய
கா³த்ரபமிர்மத்³நஸம்வாஹநநி:ஸ்வஸிதவிஜ்ரு³ம்பி⁴தமந்த³பதோ³த்³க்ஷபணநயந-
வத³நவிக்ஷணநஸீத்கராதி³பி⁴ர்நுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |
அத்ரார்யா -

ந்ரு³த்தாத்⁴வவ்யாயாமாந்நரஸ்ய ஸஞ்ஜாயதே ஸ்ரமோ நாம |
நி:ஸ்வாஸகே²த்³க³மநைஸ்தஸ்யாபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: || 47 ||

ஆலஸ்யம் நாம கே²த்³வ்யாதி⁴க³ர்ப⁴ஸ்வபா⁴வஸ்ரமஸௌஹித்யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:
ஸமுத்பத்³யதே ஸ்த்ரீ³நீசாநாம் |

தத³பி⁴நயேத்ஸர்வகர்மாநபி⁴லாஷஸயநா-
ஸநநித்³ராதந்த்³ரீ³ஸேவநாதி³பி⁴ர்நுபா⁴வை: |

அத்ரார்யா -
ஆலஸ்யம் த்வபி⁴நேயம் கே²தா³பக³தம் ஸ்வபா⁴வஜம் சாபி |
ஆஹாரவர்ஜிதாநாமாரம்பா⁴ணுமநாரம்பா⁴த் || 48 ||

தை³ந்யம் நாம தெள³ர்க³த்த்யமநஸ்தாபாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே |
தஸ்யாத்⁴ரு³திலிரோரோக³கா³த்ரகௌ³ரவாந்யமநஸ்கதாம்ரு³ஜாபரிவர்ஜநா-
தி³பி⁴ர்நுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |

அத்ரார்யா -
சிந்தௌத்ஸுக்யஸமுத்தா² து:³கா²த்³யா ப⁴வதி தீ³நதாம் பும்ஸாம் |

ஸர்வம்ரு¹ஜாபரிஹாரைர்விவிதோ⁴ஸி⁴நயோ ப⁴வேத்தஸ்ய || 49 ||

சிந்தா நாம

ஐஸ்வர்யப்⁴ரம்ஸேஷ்டத்³ரவ்யாபஹாரதா³ரித்³ர்யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வைருத்தப்³யதே |
தாமபி⁴நயேந்நி:ஸ்வஸிதோச்ச²வஸிதஸந்தாபத்⁴யாநாதோ⁴முக²சிந்தந-
தநுகார்ஸ்யாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

ஐஸ்வர்யப்⁴ரம்ஸேஷ்டத்³ரவ்யக்ஷயஜா ப³ஹுப்ரகாரா து |
ஹ்ரு³த³யவிதர்கோபக³தா ந்ரு³ணம் சிந்தா ஸமுத்³ப⁴வதி || 50 ||

ஸோச்ச²வாஸைர்நி:ஸ்வஸிதை: ஸந்தாபைஸ்சைவ ஹ்ரு³த³யஸூந்யதயா |
அபி⁴நேதவ்யா சிந்தா ம்ரு³ஜாவிஹீநைரத்⁴ரு³த்யா ச || 51 ||

மோஹோ நாம தை³வோபகா⁴தவ்யஸநாபி⁴கா⁴தவ்யாதி⁴ப⁴யாவேக³பூர்வவைவரா-
நுஸ்மரணாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்தப்³யதே | தஸ்ய நிஸ்சைதந்யப்⁴ரமண-
பதநாக்⁴ர்ணநாத³ர்ஸநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |

அத்ர ஸ்லோகஸ்தாவதா³ர்யா ச -

அஸ்தா²நே தஸ்கராந்த³ரு³ஷ்ட்வா த்ராஸநைர்விவிதை⁴ரபி |
தத்ப்ரதீகாரஸூந்யஸ்ய மோஹ: ஸமுபஜாயதே || 52 ||

வ்யஸநாபி⁴கா⁴தப⁴யபூர்வவைவரஸம்ஸ்மரணரோக³ஜோ மோஹ: |
ஸர்வேந்த³ர்யிஸம்மோஹாத்தஸ்யாபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: || 53 ||

ஸ்ம்ரு³திர்நாம ஸுக²து:³க²க்ரு³தாநாம் பா⁴வாநாமநுஸ்மரணம் |
ஸா ச ஸ்வாஸ்த்யஜக⁴ந்யராத்ரிநித்³ராச்சே²த³ஸமாநத³ர்ஸநோதா³ஹரண-
சிந்தாப்⁴யாஸாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்தப்³யதே | தாமபி⁴நயே-
ச்சி³ர:கம்பநாவலோகநப்⁴ரு³ஸமுந்நமநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

ஸுக²து:³க²மதிக்கராந்தம் ததா² மதிவிபா⁴விதம் யதா²வ்ரு³த்தம் |
சிரவிஸ்ம்ரு³தம் ஸ்மரதி ய: ஸ்ம்ரு³திமாநிதி வேதி³தவ்யோ³ஸௌ || 54 ||

ஸ்வாஸ்த்யாப்⁴யாஸஸமுத்தா² ஸ்ருதித³ர்ஸநஸம்ப⁴வா ஸ்ம்ரு³திர்நிபி³ண: |
ஸிர உத்³வாஹநகம்பைப்⁴பூ⁴க்ஷைபைஸ்சாபி⁴நேதவ்யா || 55 ||

த்⁴ரு³திர்நாம ஸௌர்யவிஜ்ஞாநஸ்ருதிவிப⁴வஸௌசாசாரகு³ருப⁴க்த்யதி⁴க-
மநோரதா²ர்ந்தலாப⁴க்ரீடா³தி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்தப்³யதே |
தாமபி⁴நயேத்ப்ரா-

ப்தாநாம் விஷயாணமுபபோ⁴கா³த³ப்ராப்தாதீதோபஹ்ரு³தவிநஷ்டாநாமநு-
ஸோசநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

விஜ்ஞாநஸௌசவிப⁴வஸ்ருதிஸக்திஸமுத்³ப⁴வா த்⁴ரு³தி: ஸத்³பி:⁴ |
ப⁴யஸோகவிஷதா³த³யை ரஹிதா து ஸதா³ப்ரயோக்தவ்யா || 56 ||

ப்ராப்தாநாமுபபோ⁴க:³ ஸப்³த³ரஸஸ்பர்ஸருபக³ந்தா⁴நாம் |

அப்ராப்தைஸ்ச ந ஸோகோ யஸ்யாம் ஹி ப⁴வேத்³ த்⁴ரு³தி: ஸா து || 57 ||

வ்ரீடா³ நாம அகார்யகரணுத்மிகா | ஸா ச

கு³ருவ்யதிக்ரமணவஜ்ஞாந-ப்ரதிஜ்ஞாதாநிர்வஹநபஸ்சாத்தாபாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:
ஸமுத்பத்³யதே |

தாம் நிகூ³ட⁴வத³நாதோ⁴முக²விசிந்தநோர்வீலேக²நவஸ்த்ராங்கு³லீயகஸ்பர்ஸ-
நக²நிக்கு³ந்தநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நயேத் |

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

கிஞ்சித்³கார்யம் குர்வந்நேவம் யோ த்³ரு³ஸ்யதே ஸாசிபி⁴ரந்யை: |
பஸ்சாத்தாபேந யுதோ வ்ரீடி³த இதி வேதி³தவ்யோ³ஸௌ || 58 ||

லஜ்ஜாநிகூ³ட⁴வத³நோ பூ⁴மில் விலிக²ந்நகா²ம்ஸ்ச விநிக்கு³ந்தந் |
வஸ்த்ராங்கு³லீயகாநாம் ஸம்ஸ்பர்ஸம் வ்ரீடி³த: குர்யாத் || 59 ||

சபலதா நாம ராக³த்³வேஷமாத்ஸர்யாமர்ஷாப்ரதிகூல்யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:
ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்யாஸ்ச வாக்பாருஷ்யநிர்ப⁴ர்த்ஸநவத³ப³ந்த⁴ஸம்ப்ரஹார-
தா³நாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |

அத்ரார்யா ப⁴வதி -

அவிம்ரு³ஸ்ய து ய: கார்யம் புருஷோ வத⁴தா³நம் ஸமாரப⁴தே |
அவிநிஸ்சிதகாரித்வாத்ஸ து க²லு சபலோ பு³தை⁴ர்ஜ்ஞேய: || 60 ||

ஹர்ஷோ நாம மநோரத²லாபே⁴ஷ்டஜநஸமாக³மநமந:பரிதோஷதே³வ-
கு³ருராஜப⁴ர்த்ரு³ப்ரஸாத³போ⁴ஜநாச்சா²த³நலாபோ⁴பபோ⁴கா³தி³பி⁴ர்விபா⁴வை:
ஸமுத்பத்³யதே | தமபி⁴நயேந்நயநவத³நப்ரஸாத³ப்ரியபா⁴ஷணவிங்க³ந-
கண்டகிதபுலகிதாஸ்ரஸ்வேதா³தி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

அப்ராப்யே ப்ராப்யே வா லப்³தே⁴ஸ்ர்தே²ப்ரியஸமாக³மே வா³பி |
ஹ்ரு³த³யமநோரத²லாபே⁴ ஹர்ஷ: ஸஞ்ஜாயதே புமஸாம் || 61 ||

நயநவதீந்ப்ரியபா⁴ஷாவிங்க³நைஸ்ச ரோமாஞ்சை: |

லலிதைஸ்சாங்க³விஹாரை: ஸ்வேதா³தீ³யைரபி⁴நயஸ்தஸ்ய || 62 ||

ஆவேகோ³ நாம உத்பாதவாதவர்ஷாகுஞ்ஜரோத்³பீ⁴ரமணப்ரியாப்ரியஸ்ரவண-
வ்யஸநாபி⁴கா⁴தாதி³ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே | தத்ரோத்பாதக்ரு³தோ நாம
வித்³யது³ல்காநி³ர்கா⁴த்ப்ரபதநசந்தீ³ரஸூ³ர்யோபரா³கேது³ர்ஸநக்ரு³த: |
தமபி⁴நயேத்ஸர்வாங்க³ஸ்ரஸ்ததாவைமநஸ்யமுக²வைவர்ண்யவிஷாத³-
விஸ்யமாதி³பி: ⁴ | வாதக்ரு³தம் புநரவகுண்ட²நாக்ஷிபரிமா³ர்ஜநவஸ்த்ர-
ஸங்க்³ஹநத்வரிதக³மநாதி³பி: ⁴ | வர்ஷக்ரு³தம் புந: ஸர்வாங்க³-
ஸம்பிண்ட³ந்ப்ரதா⁴வநச²ந்நாஸ்ரயமா³ர்க³ணாதி³பி: ⁴ | அக்³நிக்ரு³தம் து
தூ⁴மாகுலநேத்ரதா⁵ங்க³ஸங்கோசநவிதூ⁴நநாதி³க்ரந்தாபக்ராந்தாதி³பி: ⁴ |
குஞ்ஜரோத்³பீ⁴ரமணக்ரு³தம் நாம த்வரிதாபஸர்பணசஞ்சலக³மந-
ப⁴யஸ்தம்⁴வேபது²புஸ்சாத³வலோகநவிஸ்யமாதி³பி: ⁴ | ப்ரியஸ்ரவண-
க்ரு³தம்

நாமாப⁴யுத்தா²நாலிங்க³நவஸ்த்ராப⁴ரணப்ரதா³நாஸ்ருபுலகிதாதி³பி: ⁴ |

அப்ரியஸ்ரவணக்ரு³தம் நாம பூ⁴மிபதநவிஷமவிவர்தநபரிதா⁴வந-
விலாபநாக்ரந்தீ³நாதி³பி: ⁴ | வ்யஸநாபி⁴கா⁴தஜம் து ஸஹஸாபஸர்பண-
ஸஸ்த்ரசர்மவர்மதா⁴ரணக³ஜதூரக³ரதா²ரோஹணஸம்ப்ரதா⁴ரணாதி³பி: ⁴ |
ஏவமஷ்டவிகல்போ⁵யமாவேக: ³ ஸம்ப்⁴ரமாத்தமக: |

ஸ்தே²ர்யேணோத்தமமத்⁴யாநாம் நீசாநாம் சாபஸர்ப²ண: || 63 ||

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

அப்ரியநிவேதீ³நாதீ³வா ஸஹஸா ஹ்யவதா⁴ரிதாரிவசநஸ்ய |

ஸஸ்த்ரக்ஷேபாத் த்ராஸாதா³வேகோ³ நாம ஸம்ப⁴வதி || 64 ||

அப்ரியநிவேதீ³நாதீ³யோ விஷாதீ³பா⁴வாஸ்ரயோ⁵நுபா⁴வஸ்ய |

ஸஹஸாரிதீ³ர்ஸநாச்சேத்பஹரணபரி⁴கட்டரை: கார்ய: || 65 ||

ஜட³தாநாம ஸர்வகார்யாப்ரதிபத்தி: | இஷ்டாநிஷ்டஸ்ரவணதீ³ர்ஸந-
வ்யாதீ³யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே | தாமபி⁴நயேத³கத²நாவிபா⁴ஷண-
தூஷணீ³ம்பா⁴வாப்ரதிபா⁴நிமேஷநி³க்ஷணபரவஸத்வாதி³பி⁴ர்நுபா⁴வை: |

அத்ரார்யா ப⁴வதி -

இஷ்டம் வா⁵நிஷ்டம் வா ஸுக²து: ³கே² வா ந வேத்தி யோ மோஹாத |

தூஷணீ³: பரவஸகோ³ ப⁴வதி ஸ ஜட³ஸம்ஜ்ஞித: புருஷ: || 66 ||

க³ர்வோ நாம ஐஸ்வர்யகுலரூபயௌவநவித்³யாப³லத⁴நலாபா⁴தி³பி⁴ர்விபா⁴வை:
ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்யாஸூரியாவஜ்ஞாக⁴ர்ஷணநுத்தரதா³நாஸம்பா⁴ஷண-
ங்கா³வலோகந விப்⁴ரமாபஹஸநவாக்பாருஷ்யகு³ருவ்யதிக்ரமணாதி⁴-
க்ஷேபவசநவிச்சே²தா³தி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய:

அத்ரார்யா ப⁴வதி -

வித்³யாவாப்தே ரூபாதை³ஸ்வர்யாத³த² த⁴நாக³மாத்³வாபி |

க³ர்வ: க²லு நீசாநாம் த்³ரு³ஷ்ட்யங்க³விசாரணை: கார்ய: || 67 ||

விஷாதோ³ நாம கார்யாநிஸ்தரணதை³வ்வ்யாபத்திஸமுத்த: ² |

தமபி⁴நயேத்ஸஹாயாந்வேஷணோபாயசிந்தநோத்ஸாஹவிகா⁴தவைமநஸ்ய-

நி:ஸ்வஸிதாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைருத்தமமத்⁴யமாநாம் | அத⁴மாநாம் து

விபரிதா⁴வநாலோகநமுக²ஸோஷணஸ்ரு³க்வபரிஸேஹநதித்³ரா-

நி:ஸ்வஸிதத்⁴யாநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |

அத்ரார்யா ஸ்லோகௌ -

கார்யாநிஸ்தரணாத்³வா செளர்யாபி⁴க்³ரஹணராஜதோ³ஷாத்³வா |

தை³வாத்³ர்த²விபத்தேர்ப⁴வதி விஷாத: ³ஸதா³ பும்ஸாம் || 68 ||

வைசித்³ர்யோபாயசிந்தாப்⁴யாம் கார்ய உத்தமமத்⁴யயோ: |

நித்³ராநி:ஸ்வஸிதத்⁴யாநைரத⁴மாநாம் து யோஜயேத் || 69 ||

ஓளத்ஸூக்யம் நாம இஷ்டஜநவியோகா³நுஸ்மரணோத்³யாநத³ர்ஸநா-

தி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே | தஸ்ய தீ³ர்க⁴நி:ஸ்வஸிதாதோ⁴முக²-

விசிந்தநநித்³ராதந்த³ரீஸயநாபி⁴லாஷாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய:

ப்ரயோக்தவ்ய: |

அத்ரார்யா ப⁴வதி -

இஷ்டஜநஸ்ய வியோகா³தௌ³த்ஸூக்யம் ஜாயதே ஹ்யநுஸ்மரு³த்யா |

சிந்தாநித்³ராதந்த³ரீகா³த்ரகு³ருத்வைரபி⁴நயோ⁵ஸ்ய || 70 ||

நித்³ரா நாம தௌ³ர்ப³ல்யஸ்ரமக்லமமதா³லஸ்யசிந்தா⁵த்யாஹார-

ஸ்வபா⁴வாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே | தாமபி⁴நயேத்³வத³ந-

கௌ³ர்வஸரீராவலோகநநேத்ரக்ஷ⁴ரணநகா³த்ரவிஜ்ஞம்⁴ப்⁴ந-

மாந்த³யோச்ச²வஸிதஸநநகா³த்ரதா⁵க்ஷிநிமீலநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

ஆலஸ்யாத்³தௌ³ர்ப³ல்யாத்க்லமாச்ச²ரமாச்சிந்தநாத்³வபா⁴வாச்ச |

ராத்ரௌ ஜாக³ரணாத்³பி நித்³ரா புருஷஸ்ய ஸம்ப⁴வதி || 71 ||

தாம் முக²கௌ³ரவகா³த்ரப்ரதிலோலநநயநமீலநஜ³த்வை: |
ஜ்ரு³ம்⁴ப⁴ணகா³த்ரவிமர்தை³ரநுபா⁴வைரபி⁴நயேத்ப்ராஜ்ஞ: || 72 ||

அபஸ்மாரோ நாம

தே³வயக்ஷநாக³ப்³ரஹ்மராக்ஷஸபூ⁴தப்ரேதபிஸாச-க்³ரஹ்நாஸம்மரநோச்சி²ஷ்டஸூ³ந்யாகா³ரே

காலாந்தராபரிபதநவ்யாத்³யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே |
தஸ்ய ஸ்பு²ரிதநி:ஸ்வஸிதோத்கம்பிததா⁴வநபதநஸ்வேத³-
ஸ்தம்⁴வத³நபே²நஜிஹ்வாபரி⁴லேஹநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய:
ப்ரயோக்தவ்ய: |

அத்ரார்யே ப⁴வத: -

பூ⁴தபிஸாசக்³ரஹ்நாஸம்மர³னோச்சி²ஷ்டஸூ³ந்யக்³ரு³ஹக³மநாத |
காலாந்தராதிபாதாத்³ஸாசே³ஸ்ப⁴வத்யபஸ்மார: || 73 ||

ஸஹஸா பூ⁴மௌ பதநம் ப்ரவேபநம் வத³நபே²நமோக்ஷஸ்ச |
நி:ஸம்ஜ்ஞஸ்யோத்தா²நம் ரூபாண்யேதாந்யபஸ்மாரே || 74 ||

ஸுப்தம் நாம நித்³ராபி⁴ப⁴வவிஷயோபக³மநக்ஷிதிதஸயந-
ப்ரஸாரணாநுகர்ஷணாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே
நித்³ராஸமுத்த²ம் | தது³ச்ச²வஸிதம்ஸந்நகா³த்ராக்ஷிநிமீலந-
ஸர்வேந்த்³ரிய ஸம்மோஹநோத்³ஸ்வப்நாயிதாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நயேத் |
அத்ரார்யே ப⁴வத: -

நித்³ராபி⁴ப⁴வேந்த்³ரியோபரமணமோஹாஇர்ஹவேத்ஸுப்தம் |
அக்ஷிநிமீலநோச்ச²வஸநை: ஸ்வப்நாயிதஜல்பிதை: கார்ய: || 75 ||

ஸோச்ச²வாஸைநி:ஸ்வாஸைர்மந்தா³க்ஷிநிமீலநேந நிஸ்சேஷ்ட: |
ஸர்வேந்த்³ரியஸம்மோஹாத்ஸுப்தம் ஸ்வப்நைஸ்ச யுஞ்ஜீத || 76 ||

விபோ³தோ⁴ நாம ஆஹாரபரிணாமநித்³ராச்சே²த³ஸ்வப்நாந்த-
தீவ்ரஸப்³த³ஸ்ரவணாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை: ஸமுத்பத்³யதே |
தமபி⁴நயேஜ்ஜ்ரு³ம்⁴ப⁴ணக்ஷிபரிமர்த³நஸயநமோக்ஷணாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |
அத்ரார்யா ப⁴வதி -

ஆஹாரவிபரிணமாச்ச²ப்³த³ஸ்பர்ஸாதி³பி⁴ர்ஸ்ச ஸம்பூ⁴த: |
ப்ரதிபோ³த⁴ஸ்த்வபி⁴நேயோ ஜ்ரு³ம்⁴ப⁴ணவத³நாக்ஷிபரிமர்தை: || 77 ||

அமர்ஷோ நாம வித்³யைஸ்வர்யஸௌர்யப³லாதி⁴கைரதி⁴க்ஷிப்தஸ்யாவமாநிதஸ்ய வா
ஸமுத்பத்³யதே | தமபி⁴நயேச்சி²ர:கம்பநப்ரஸ்வேத³நாதோ⁴முக²சிந்தந-
த்⁴யாநாத⁴யவஸாயோபாயஸஹாயாந்வேஷ்ணாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |

அத்ர ஸ்லோகௌ -

ஆக்ஷிப்தாநாம் ஸபா⁴மத்⁴யே வித்³யாஸௌர்யப³லாதி⁴கை: |
ந்ரு³ணமுத்ஸாஹஸம்யோகா³த³மர்ஷோ நாம ஜாயதே || 78 ||

உத்ஸாஹாத⁴யவஸாயாப⁴யாமதோ⁴முக²விசிந்தநை: |
ஸிர:ப்ரகம்பஸ்வேதா³த்³யைஸ்தம் ப்ரயுஞ்ஜீத பண்டி³த: || 79 ||

அவஹித்த²ம் நாம ஆகாரப்ரச்சா²த³நாத்மகம் | தச்ச
லஜாப⁴யாபஜய-

கௌ³ரவஜைஹ்மயாதி³பி⁴ர்விபா⁴வி: ஸமுத்பத்³யதே |
தஸ்யாந்யதா²கத²நாவலோகித-
கதா²ப⁴ங்க³க்ரு³தகதை⁴ர்யாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: |
அத்ர ஸ்லோகோ ப⁴வதி -

தா⁴ர்ஷ்ட்யஜைஹ்மயாதி³ஸம்பீ⁴தமவஹித்த²ம் ப⁴யத்மகம் |
தச்சாக³ணநயா கார்யம் நாதீ⁴வோத்தரபா⁴ஷ்ணாத் || 80 ||

உக்³ரதா ஆம ஸௌர்யாபி⁴க்³ரஹாணந்ரு³பாபராதா⁴ஸத்ப்ரலாபாதி³பி⁴ர்விபா⁴வை:
ஸமுத்பத்³யதே |

தாம் ச வத⁴ப³ந்த⁴நதா³நநி⁴ர்ப⁴த்ஸநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நயேத் |
அத்ரார்யா ப⁴வதி -

ஸௌர்யாபி⁴க்³ரஹநவஸாந்ந்ரு³பாபராதா⁴த³தோ²க்³ரதா ப⁴வதி |
வத⁴ப³ந்த⁴தா³நாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நயஸ்தஸ்யா: || 81 ||

ப⁴வதி சாத்ர ஸ்லோக: -

நாநாஸாத்ரார்த²போ³தே⁴ந மதி: ஸஞ்ஜாயதே ந்ரு³ணம் |
ஸிஷ்யோபதே³ஸார்த²க்ரு³தஸ்தஸ்யாஸ்த்வபி⁴நயோ ப⁴வேத் || 82 ||

வ்யாதி⁴ர்நாம வாதபித்தகப²ஸந்நிபாதப்ரப⁴வ: | தஸ்ய ஜ்வராத³யோ
விஸேஷா: | ஜ்வரஸ்து த்³விவித:⁴ ஸஸீத: ஸதா³ஹஸ்ச |

தத்ர ஸஸீதோ நாம ப்ரவேபிதஸர்வாங்கோ³ப்கம்பநநிகுஞ்சநா-
க்³ந்யபி⁴லாஷ்ரோமாஞ்சஹநுவலநநாஸாவிசூநநமுக²-

ஸோஷணபரிதே³விதாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நய: | ஸதா³ஹோ நாம

விக்ஷிப்தாங்க³கரசரணபூ⁴ம்யபி⁴லாஷாநுலேபநஸீதாபி⁴-
 லாஷபரிதே³வநமுக்²ஸோஷோதக்ருஷ்டாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |
 யே சாந்யே வ்யாத⁴யஸ்தே⁵பி க²லு முக்²விக்ஷணநகா³த்ர-
 ஸ்தம்ப⁴ஸ்ரஸ்தாக்ஷிநி:ஸ்வஸநஸ்தநிதோதக்ருஷ்டவேபநா-
 தி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நேயா: |

அத்ர ஸ்லோகோ ப⁴வதி -
 ஸமாஸதஸ்து வ்யாதீ⁴நாம் கர்தவ்யோ⁵பி⁴நயோ பு³தை: |
 ஸ்ரஸ்தாங்க³கா³த்ரவிக்ஷேபஸ்ததா² முக்²விக்ஷணநை: || 83 ||

உந்மாதோ³ நாம இஷ்டஜநவியோக³விப⁴வநாஸாபி⁴கா⁴த-
 வாதபித்தஸ்லேஷ்மப்ரகோபாதி³பி⁴ர்விபா⁴வைருத்தப்³யதே |
 தமநிமித்தஹஸிதருதி³தோதக்ருஷ்டாஸம்ப³த்³த³ப்ரலாபஸயிதோபவிஷ்டோத்தி²த-
 ப்ரதா⁴விதந்ரு³த்தகீ³தபடி²தப⁴ஸம்பாம்ஸ்வவதூ⁴லநத்ரு³ணநிர்மால்யகுசேல-
 சீரக⁴டககபாலஸரா⁴வாப⁴ரணதா⁴ரணோபபோ⁴கை³ரநேகை³ஸ்சாநவஸ்தி²தை³ஸ்சேஷ்டா-

நுகரணாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நேயேத் |
 அத்ரார்யே ப⁴வத: -

இஷ்டஜநவிப⁴வநாஸாத³பி⁴கா⁴தாத³வாதபித்தகப²கோபாத் |
 விவிதா⁴ச்சித்தவிகாராது³ந்மாதோ³ நாம ஸம்ப⁴வதி || 84 ||

அநிமித்தருதி³தஹஸிதோபவிஷ்டகீ³தப்ரதா⁴விதோதக்ருஷ்டை: |
 அந்யை³ஸ்ச விகாரை³ரு³தைருந்மாத³ம் ஸம்ப⁴யுஞ்ஜீத || 85 ||

மரணம் நாம வ்யாதி⁴ஜமபி⁴கா⁴தஜஞ்ச | தத்ர
 யதா³ந்ந்ரயக்ரு³ச்சு²லதோ³ஷவைஷம்ய-
 க³ண்ட³பிடகஜ்வரவிஷ்ஸிகாதி³பி⁴ருத்தப்³யதே தத்³வ்யாதி⁴ப்ரப⁴வம் |

அபி⁴கா⁴தஜம் து
 ஸஸ்த்ராஹித³ம்ஸவிஷபாநஸ்வாபத³க³ஜதுரக³ரத²பஸுயாநபாத-
 விநாஸப்ரப⁴வம் | ஏதயோரபி⁴நயவிஸேஷாந்வக்ஷயாம: -
 தத்ர வ்யாதி⁴ஜம் விஷண்ணகா³த்ராவ்யாயதாங்க³விசேஷ்டிதநி²லிதநயந-
 ஹிக்காஸ்வாஸோபேதாநவேக்ஷிதபரிஜநாவ்யக்தா³க்ஷரகத²நாதி³பி⁴ரநுபா⁴வைரபி⁴நேயேத்
 |

அத்ர ஸ்லோகோ ப⁴வதி -
 வ்யாதீ⁴நாமேகபா⁴வோ ஹி மரணபி⁴நய: ஸ்ம்ரு³: |

விஷண்ணகா³த்ரரர்நிஸ்சேஷ்டைரிந்த³ரிஅயைஸ்ச விவர்ஜித: || 86 ||

அபி⁴கா⁴தஜே து நாநாப்ரகாராபி⁴நயவிஸேஷா: |

ஸஸ்த்ரக்ஷதாஹித³ஷ்டவிஷபீத-

க³ஜாதி³பதிதஸ்வாபத³ஹதா: | யதா² தத்ர ஸஸ்த்ரக்ஷதே தாவத்ஸஹஸா

பூ⁴மிபதநவேபந-

ஸ்பு²ரணாதி³பி⁴ரபி⁴நய: ப்ரயோக்தவ்ய: | அஹித³ஷ்டவிஷபீதயோர்விஷயோகோ³

யதா²

கார்ஸ்யவேபது²விதா³ஹஹிக்காபே²நஸ்கந்த⁴ப⁴ங்க³ஜட³தாமரணாநீத்யஷ்டௌ
விஷவேகா: ³ |

அத்ர ஸ்லோகௌ ப⁴வத: -

கார்ஸ்யம் து ப்ரத²மே வேகே³ த்³விதீயே வேபது²ர்ப⁴வேத் |

தா³ஹம் த்ரு³தீயே ஹிக்காம் ச சதுர்தே² ஸம்ப்ரயோஜயேத் || 87 ||

பே²நஞ்ச பஞ்சமே குர்யாத்ஷஷ்டே² ஸ்கந்த⁴ஸ்ய ப⁴ஞ்ஜநம் |

ஜட³தாம் ஸப்தமே குர்யாத்³ஷ்டமே மரணம் ப⁴வேத் || 88 ||

அத்ரார்யா ப⁴வதி -

ஸ்வாபத³க³ஜதுரக³ர்தோ²த்³ப⁴வம் து பஸூயாநபதநஜம் வா⁵பி |

ஸாஸ்த்ரக்ஷதவத்குர்யாத³நவேக்ஷிதகா³த்ரஸஞ்சாரம் || 89 ||

இத்யேவ மரணம் ஜ்ஞேயம் நாநாவஸ்தா²ந்தராத்தமகம் |

ப்ரயோக்தவ்யம் பு³தை: ⁴ ஸம்யக்³யதா² ப⁴வாங்க³சேஷ்டிதை: || 90 ||

த்ரானோ நாம வித்³யுது³ஸ்காஸநிபாதநிர்கா⁴தாம்பு³த⁴ரமஹாஸத்த்வபஸூ-

ரவாதி³பி⁴ர்விபா⁴வைருத்பத்³யதே | தமபி⁴நயேத்ஸங்க்ஷிப்தாங்கோ³த்தம்பநவேபது²-

ஸ்தம்ப⁴ரோமாஞ்சக³த்³க³த்³ப்ரலாபாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை: |

அத்ர ஸ்லோகோ ப⁴வதி -

மஹாபை⁴ர்வநாத³த்³யைஸ்த்ராஸ: ஸமுபஜாயதே |

ஸ்ரஸ்தாங்கா³க்ஷிநிமேஷைஸ்ச தஸ்ய த்வபி⁴நயோ ப⁴வேத் || 91 ||

விதர்கோ நாம ஸந்தே³ஹவிமர்ஸவிப்ரதிபத்த்யாதி³பி⁴ர்விபா⁴வைருத்பத்³யதே |

தமபி⁴ந-

யேத்³விவித⁴விசாரிதப்ரஸ்தஸம்ப்ரதா⁴ரணமந்த்ரஸங்க்³ஹநாதி³பி⁴ரநுபா⁴வை:

|

அத்ர ஸ்லோகோ ப⁴வதி -

விசாரணாதி³ஸம்பூ⁴த: ஸந்தே³ஹாதிஸயாத்மக: |

விதரக: ஸோ⁵பி⁴நேயஸ்து ஸிரோப்⁴ருக்ஷேபகம்பநை: || 92 ||

ஏவமேதே த்ரயஸ்த்ரிம்ஸத³வ்யபி⁴சாரிணே பா⁴வா தே³ஸகாலாவஸ்தா²-

நுருப்³யேனாமக³தபரக³தமத்⁴யஸ்தா² உத்தமமத்⁴யமாத⁴மை:

ஸ்த்ரீ⁴பும்ஸை: ஸ்வப்ரயோக³வஸாது³ப்பா³யா இதி |

த்ரயஸ்த்ரிம்ஸதி³மே பா⁴வா விஜ்ஞேயா வ்யபி⁴சாரிண: |

ஸாத்த்விகாம்ஸ்து புந்ர்பா⁴வாந்³பரவக்ஷயாம்யநுபூ³ர்வஸ: || 93 ||

அத்ராஹ - கிமந்யே பா⁴வா: ஸத்தவேந விநா⁵பி⁴நீயந்தே யஸ்மாது³ச்யதே

ஏதே ஸாத்த்விகா இதி | அத்ரோச்யதே -

இஹ ஹி ஸத்த்வம் நாம மந:ப்ரப⁴வம் | தச்ச ஸமாஹிதமநஸ்த்வாது³ச்யதே

|

மநஸ: ஸமாதௌ⁴ ஸத்தவநிஷ்பத்தி³ர்ப⁴வதி | தஸ்ய ச யோ⁵ஸௌ ஸ்வபா⁴வோ

ரோமாஞ்சாஸ்ருவைவர்ண்யாதி³லக்ஷணே யதா²பா⁴வோபக³த: ஸ ந

ஸக்யோ⁵ந்யமநஸா

கர்துமிதி | லோகஸ்வபா⁴வாநுகரணத்வாச்ச நாட்யஸ்ய ஸத்த்வமீப்ஸிதம் |

கோ த்³ருஷ்டாந்த: - இஹ ஹி நாட்யாத⁴ர்மிப்ரவ்ரு³த்தா: ஸுக²து:³க²க்ரு³தா

பா⁴வாஸ்ததா²

ஸத்த்வவிஸூத்³தா:⁴ கார்யா யதா² ஸருபா ப⁴வந்தி | தத்ர து:³க²ம் நாம

ரோத³நாத்மகம்

தத்தக²மது:³கி²தேந ஸுக²ம் ச ப்ரஹர்ஷாத்மகமஸுகி²தேந வாபி⁴நேயம் |

ஏததே³வாஸ்ய ஸத்த்வம் யத் து:³கி²தேந ஸுகி²தேந வா⁵ஸ்ருரோமாஞ்சௌ

த³ர்ஸியிதவ்யௌ

இதி க்ரு³த்வா ஸாத்த்விகா பா⁴வா இத்யபி⁴வ்யாக²யாதா: | த இமே -

ஸ்தம்ப⁴: ஸ்வேதோ³த² ரோமாஞ்ச: ஸ்வரபே³தோ³த² வேபது:² |

வைவர்ண்யமஸ்ருப்ரஸ்ய இத்யஷ்டௌ ஸாத்த்விகா மதா: || 94 ||

அத்ரார்யா: | தத்ர -

க்ரோத⁴ப⁴யஹர்ஷலஜாது:³க²ஸ்ரமரோக³தாபகா⁴தேப்⁴ய: |

வ்யாயாமக்மமத⁴ர்மை: ஸ்வேத:³ ஸம்பீ³நாச்சைவ || 95 ||

ஹர்ஷப⁴யஸோகவிஸ்மயவிஷாத³ரோஷாதி³ஸம்ப⁴வ: ஸ்தம்ப⁴: |

ஸீதப⁴யஹர்ஷரோஷஸ்பர்ஸஜாரோக³ஜ: கம்ப: || 96 ||

ஆநந்தா³மர்ஷாப்யாம் தூ⁴மாஞ்ஜநஜ்ஞம்³ப⁴ணா³ப்யாச்சோ²காத் |
அநிமேஷப்ரேக்ஷணத: சீ⁴தாத்³ரோகா³த்³ப⁴வேத³ஸ்ரு || 97 ||

சீ⁴தக்ரோத⁴ப்யஸ்ரமரோக³க்லமதாபஜம் ச வைவர்ண்யம் |
ஸ்பர்ஸப்யஸீதஹர்ஷாத் க்ரோதா⁴த்³ரோகா³ச்ச ரோமாஞ்ச: || 98 ||

ஸ்வரபே⁴தோ³ ப⁴யஹர்ஷக்ரோத⁴ஜராரெளக்ஷயரோக³மத³ஜநித: |
ஸ்ரமமுர்ச²மத³நித்³ராபி⁴கா⁴தமோஹாதி³பி:4 ப்ரலய: || 99 ||

ஏவமேதே பு³தை⁴ர்ஜ்ஞேயா பா⁴வா ஹ்யஷ்ஞெள து ஸாதத்விகா: |
கர்ம சைஷாம் ப்ரவக்ஷயாமி ரஸபா⁴வாநுபா⁴வகம் || 100 ||

நி:ஸம்ஜ்ஞோ நிஷ்ப்ரகம்பஸ்ச ஸ்தி²த: ஸூந்யஜடா³க்ரு²தி: |
ஸ்கநநகா³த்ரதயா சைவ ஸ்தம்ப⁴ம் த்வபி⁴நயேத்³பு³த:4 || 101 ||

வ்யஜநக்³ரஹணச்சாபி ஸ்வேதா³பநயநேந ச |
ஸ்வேத³ஸ்யாபி⁴நயோ யோஜ்யஸ்ததா² வாதாபி⁴லாஷத: || 102 ||

முஹு: கண்டிகிதத்வேந ததோ²ல்லுகஸநேந ச |
புலகேந ச ரோமாஞ்சம் கா³த்ரஸ்பர்ஸேந த³ர்ஸயேத் || 103 ||

ஸ்வரபே⁴தோ³பி⁴நேதவ்யோ பி⁴நநக³த்³க³தி³நிஸ்வநை: |
வேபநாத்ஸ்பு²ரணா³கம்பாத்³வேபது²ம் ஸம்ப்ரத³ர்ஸயேத் || 104 ||

மு²வர்ணபராவ்ரு²த்த்யா நா⁴பீ³ட³நயோக³த: |
வைவர்ண்யமபி⁴நேதவ்யம் ப்ரயத்நாத்³தி⁴ து³ஷ்கரம் || 105 ||

பா³ஷ்பாம்பு³ப்லுதநேத்ரத்வாந்நேத்ரஸம்மார்ஜநேந ச |
முஹுரஸ்ருகணுபாதைரஸ்ரம் த்வபி⁴நயேத்³பு³த:4 || 106 ||

நிஸ்சேஷ்டோ நிஷ்ப்ரகம்பத்வாத்³வ்யக்தஸ்வஸிதாத்³பி |
மஹீநிபதநாச்சாபி ப்ரலயாபி⁴நயோ ப⁴வேத் || 107 ||

ஏகோநபஞ்சாஸதி³மே யதா²வத்³பா⁴வாஸ்தர்யவஸ்தா² க³தி³தா மயேஹ |
பூ⁴யஸ்ச யே யத்ர ரஸே நியோஜ்யாஸ்தாந் ஸ்ரோதுமர்ஹந்தி ச விப்ரமுக்²யா:
|| 108 ||

[அத்ர ஸ்லோகா: -

ஸங்காவ்யாதி⁴ஸ்ததா²க்³லாநிஸ்சிந்தாஸூயா ப⁴யம் ததா² |

விஸ்மயஸ்ச விதர்குச்ச ஸ்தம்ப⁴ஸ்சபலதா ததா² ||

ரோமாஞ்சஹர்ஷௌ நித்³ரா ச ததோ²ந்மாத³மதா³வபி ।
 ஸ்வேத³ஸ்சைவாவஹித்த²ம் ச ப்ரலயோ வேபது²ஸ்ததா² ॥
 விஷாத³ஸ்ரமநிர்வேதா³ க³ர்வாவேகௌ³ த்⁴ரு³தி: ஸம்ரு³தி: ।
 மதிர்மோஹோ விபோ³த⁴ஸ்ச ஸுப்தமௌத்ஸுக்யவர்ஜிதே ॥
 க்ரோதா⁴மர்ஷௌ ச ஹாஸஸ்ச ஶோகோ⁵பஸ்மா⁴ர ஏவ ச ।
 தை³ந்யம் ச மரணம் சைவ ரதிருத்ஸாஹஸம்யுதா ॥
 த்ராஸவைவர்ண்யருதி³தை: ஸ்வரபே⁴த:³ ஶமோ⁵பி ச ।
 ஜட³தா ச ததா² ஷட் ச சத்வாரிம்ஸத்ப்ரகீர்திதா: ॥]
 ஆலஸ்யௌக்³ர்யஜுகு³ப்ஸாக²யேரேவம் பா⁴வைஸ்து வர்ஜிதா: ।
 உத்³பா⁴வயந்தி ஸ்ரு³ங்கா³ரம் ஸர்வே பா⁴வா: ஸ்வஸம்ஜ்ஞயா ॥ 109 ॥
 [யதா²ஸ்வரமேதே ஹி ஸ்தா²யிஸஞ்சாரிஸத்த்வஜா: ।
 உத்³தீ³பயந்தி ஸ்ரு³ங்கா³ரம் ரஸமாஸாதீய ஸம்ஜ்ஞிதம் ॥]
 க்³லாநி: ஶங்கா ஹ்யஸூயா ச ஶ்ரமஸ்சபலதா ததா² ।
 ஸுப்தம் நித்³ராவஹித்த²ம் ச ஹாஸ்யே பா⁴வா: ப்ரகீர்திதா: ॥ 110 ॥
 நிர்வேத³ஸ்சைவ சிந்தா ச தை³ந்யம் க்³லாந்யாஸ்ரமேவ ச
 ஜட³தா மரணம் சைவ வ்யாதி⁴ஸ்ச கருணே ஸம்ரு³தா: ॥ 111 ॥
 க³ர்வோ⁵ஸூயா மதோ³த்ஸாஹாவாவேகோ³மர்ஷ ஏவ ச ।
 க்ரோதா⁴ஸ்சபலதௌக்³ர்யம் ச விஜ்ஞேயா ரௌத்³ரஸம்ப⁴வா: ॥ 112 ॥
 அஸம்மோஹஸ்ததோ²த்ஸாஹ ஆவேகோ³ ஹர்ஷ ஏவ ச ।
 மதிஸ்சைவ ததோ²க்³ரத்வமமர்ஷோ மத³ ஏவ ச ॥ 113 ॥
 ரோமாஞ்ச: ஸ்வரபே⁴த³ஸ்ச க்ரோதோ⁴ஸூயா த்⁴ரு³திஸ்ததா² ।
 க³ர்வஸ்சைவ விதர்கஸ்ச வீரே பா⁴வா ப⁴வந்தி ஹி ॥ 114 ॥
 ஸ்வேத³ஸ்ச வேபது²ஸ்சைவ ரோமாஞ்சோ க³த்³க³த்³ஸ்ததா² ।
 த்ராஸஸ்ச மரணஸ்சைவ வைவர்ண்யம் ச ப⁴யாநகே ॥ 115 ॥
 அபஸ்மா⁴ரஸ்ததோ²ந்மாதோ³ விஷாதோ³ மத³ ஏவ ச ।
 ம்ரு³த்யுர்வ்யாதி⁴ர்ப⁴யம் சைவ பா⁴வா பீ³ப⁴த்ஸஸம்ஸ்ரயா: ॥ 116 ॥
 ஸ்தம்ப:⁴ ஸ்வேத³ஸ்ச மோஹஸ்ச ரோமாஞ்சோ விஸ்மயஸ்ததா² ।
 ஆவேகோ³ ஜட³தா ஹர்ஷோ மூர்சா² சைவாத்³ப⁴தாஸ்ரயா: ॥ 117 ॥

யே த்வேதே ஸாத்த்விகா பா⁴வா நாநாபி⁴நயஸம்ஸ்ரிதா: |
ரஸேஷ்வேதேஷு ஸர்வே தே ஜ்ஞேயா நாட்யப்ரயோக்த்ரு⁴: || 118 ||

ந ஹ்யேகரஸஜம் காவ்யம் கிஞ்சித்³ஸ்தி ப்ரயோக³த: |
பா⁴வோ வாபி ரஸோ வாபி ப்ரவ்ரு³த்திர்வ்ரு³த்திரேவ ச || 119 ||

[ப³ஹூநாம் ஸமவேதாநாம் ரூபம் யஸ்ய ப⁴வேத்³ப³ஹு |
ஸ மந்தவ்யோ ரஸ: ஸ்தா²யீ ஸேஷா: ஸஞ்சாரிணோ மதா: ||

தீ³பயந்த: ப்ரவர்தந்தே யே புந: ஸ்தா²யிநம் ரஸம் |
தே து ஸஞ்சாரிணோ ஜ்ஞேயாஸ்தே ஹி ஸ்தா²யித்வமக³தா: ||

விபா⁴வாநுபா⁴வ்யுதோ ஹ்யங்க³வஸ்துஸமாஸ்ரய: |
ஸஞ்சாரிபி⁴ஸ்து ஸம்யுக்த: ஸ்தா²யீயேவ து ரஸோ ப⁴வேத் ||

ஸ்தா²யீ ஸத்த்வாதிரேகேண ப்ரயோக்தவ்ய: ப்ரயோக்த்ரு⁴: |
ஸஞ்சார்யாகாரமாத்ரேண ஸ்தா²யீ யஸ்மாத³வஸ்தி²த: ||

யே த்வேதே ஸாத்த்விகா பா⁴வா நாநாபி⁴நயயோஜிதா: |
ரஸேஷ்வேதேஷு ஸர்வேஷு தே ஜ்ஞேயா நாட்யகோவிதை:³ ||

ந ஹ்யேகரஸஜம் காவ்யம் நைகபா⁴வைகவ்ரு³த்திகம் |
விமர்தே³ ராக³மாயாதி ப்ரயுக்தம் ஹி ப்ரயத்தநத: ||

பா⁴வா வா⁵பி ரஸா வா⁵பி ப்ரவ்ரு³த்திர்வ்ரு³த்திரேவ வா |
பீ³ப⁴த்ஸாத்³பு⁴தஸாந்தாநாம் த்ரைவித்⁴யம் நாத்ர கத்²யதே ||

ஷண்ணம் ரஸாநாம் த்ரைவித்⁴யம் நாநாபா⁴வாரஸாந்விதம் |
ஸத்த்வப்ரயோஜிதோ ஹ்யர்த:² ப்ரயோகோ³த்ர விராஜதே ||

விதி³த்வா ஹி விராஜந்தே லோகே சித்ரம் ஹி து³ர்ஸப⁴ம் ||]
நாநாபா⁴வார்த²ஸம்பந்நா: ஸ்தா²யிஸத்த்வாபி⁴சாரிண: |

புஷ்பாவகீர்ணா: கர்தவ்யா: காவ்யேஷு ஹி ரஸா பு³தை:⁴ || 120 ||

ஏவம் ரஸாஸ்ச பா⁴வாஸ்ச வ்யவஸ்தா² நாடகே ஸம்ரு³தா: |
ய ஏவமேதாஞ்ஜாநாதி ஸ க³ச்சே²த்ஸித்³தி⁴முத்தமாம் || 121 ||

இதி ஸ்ரீபா⁴ரதீயே நாட்யஸாஸ்த்ரே பா⁴வவ்யஞ்ஜகோ நாம் ஸப்தமோ⁵த்⁴யாய: ||

Encoded by Padmakar Dadegaonkar dadegaonkar@yahoo.com

Natya Shastra Chapter 7

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

